

53^e jaargang nr.3

september - november 2019

HET ZWAANTJE

EVANGELISCH -
LUTHERSE GEMEENTE
LEERDAM

O Heer, wees met uw kerk

O Heer, wees met uw kerk
en laat ons niet vergaan,
maar zend uw kracht
diep in de nacht,
dan breekt de morgen aan.

Wij wachten U, o zon,
het duister duurt zo lang,
het water stijgt
en Gij, Gij zwijgt
het wordt ons al te bang.

Uw schepping vraagt naar U.
Volhardt Gij in uw rust?
De macht van 't kwaad
gaat rond en gaat
zijn gang naar hartelust.

Het was de zesde dag
dat Gij de mensen riep
en schiep voorgoed
in vlees en bloed
en in uw beeld verdiept.

De vrijdag is voorbij,
de sabbat is vervuld
O dageraad
toon uw gelaat,
een ochtend zonder schuld!

O Heer, wees met uw kerk
en laat ons niet vergaan
maar zend uw kracht
diep in de nacht,
uw kracht om op te staan.

Willem Barnard

Meditatie

Er was eens een koning. Deze koning schreef een schilderwedstrijd uit. Hij wilde het beste beeld van vrede bekronen. Veel kunstenaars deden mee, maar de koning koos slechts twee schilderijen uit voor de finale.

Op het eerste schilderij zie je een rustig meer, waarin de bergen en de wolken spiegelen. De zon schijnt en je ziet wat vogeltjes vliegen. Iedereen zag meteen de vrede in dit schilderij. Het tweede schilderij liet bergen zien. Het zijn ruige bergen, kaal en scherp gevormd. Grauwe wolken aan de hemel en regen zijn te zien, zelfs onweer. En een waterval, waarvan je het donderende ruisen letterlijk kunt horen. Achter die waterval was een klein struikje getekend, dat op een rots groeide. Daarin had een vogeltje zijn nest gebouwd om te broeden. Op deze onwerkelijke plek.

De koning koos het tweede schilderij uit. Laat je niet misleiden door mooie plaatjes. Vrede is niet daar nodig waar geen problemen zijn, waar geen ruzie of onenigheid is. Werkelijke vrede brengt hoop en rust juist in moeilijke omstandigheden. Welk beeld van vrede zou u tekenen?

Vrede – een groot woord. Allereerst denken wij aan de afwezigheid van oorlog. En dat is ook zo. Maar is vrede niet veel meer? Sjalom – het Hebreeuwse woord voor vrede – omvat bijvoorbeeld ook sociale gerechtigheid. Zonder deze sociale vrede komen we niet veel verder dan een staakt-het-vuren.

En dan is er ook de vrede met God. Dat komt dicht in de buurt van genade. Vrede met God betekent voor mij, dat ik voor God mag staan zonder verwijten, zonder zware schuldgevoelens. Of anders gezegd: kan ik alles wat was, wat is en wat komt in de hand van God leggen?

Vrede – een groot thema, juist nu, wanneer de wereld steeds meer uit elkaar lijkt te drijven. En de verschillen steeds groter lijken te worden. Wanneer afspraken en waarden die zo lang gemeengoed waren ineens niet meer lijken te gelden.

Vrede is een moeizame weg, die je niet alleen kunt gaan. Omdat vrede nooit de uitkomst van een overwinning is. Vrede is geen einddoel, maar steeds een proces, een weg, het resultaat van veel keuzes. Voorwaarde is daarbij: de vrede met jezelf.

ds. Detlef Bohlken

Verslag gemeenteavond 2019

9 september, 19.30 uur in het Zaalje

Welkom

Alma heet iedereen welkom en begroet speciaal dhr. Pieter Geleijns die ons extra uitleg zal geven, waar nodig, over de jaarcijfers en de manier van rapporteren. Als cantor/organist van de ELG Tiel (nu PKN) én bij de gezamenlijke optredens van de cantorijen Tiel/Leerdam kennen we hem. Met zijn professionele achtergrond als accountant steunt hij de kerkenraad bij de invoering van nieuwe financiële richtlijnen. Vervolgens opent zij de vergadering met een meditatie van Dietrich Bonhoeffer met als titel “Herinneringen”.

Er zijn veertien aanwezigen; een aantal gemeenteleden meldde zich eerder af in verband met hun vakanties: Jakkenanna en Willem van Eijk, Dick Hansum, Koos Guis.

Kascommissie

Namens de kascontrolecommissie meldt Ans Rüger dat zij samen met Dick Hansum bij Ina is geweest om de kas te controleren en te bespreken en dat deze vervolgens in orde is bevonden. Dick Hansum treedt af als lid, Ans Rüger en Koos Guis zijn leden gedurende het komende jaar. Als nieuw (reserve) lid, wordt Dick Hansum genoemd. Hij is niet aanwezig en zal hiervoor formeel worden gevraagd.

Jaarverslag van de secretaris

De secretaris presenteert het verslag over de activiteiten van 2018.

Jaarverslag van de kerkrentmeester

Het financieel jaarverslag wordt door kerkrentmeester Ina Mostert gepresenteerd. Voor ieder is een exemplaar van de jaarstukken aanwezig. Er is ruimte voor vragen naar aanleiding van het verslag en de jaarstukken maar alles blijkt duidelijk.

Pieter Geleijns geeft nadere uitleg over zijn rol ter ondersteuning van de kerkrentmeester: de jaarcijfers dienen in een nieuw administratie programma genaamd “FRIS” aangeleverd te worden. Dit vergt veel uitzoekwerk maar betekent voor de toekomst, als alle gegevens op de juiste plaats staan ingevuld, dat het bijhouden juist makkelijker wordt.

Jaarverslag van de diaken

Diaken Henny de Kruijk doet verslag namens de diaconie. Ook die jaarrekening zal in het nieuwe administratieprogramma vermeld moeten worden. Pieter Geleijns ondersteunt hierbij zodat dit ook voor de toekomst makkelijker wordt en de ANBI erkenning gewaarborgd blijft.

Henny wijst er op dat het Heifer project binnenkort afloopt en vraagt om suggesties uit de gemeente voor een nieuw project. Daarbij is het ook mogelijk om aan te sluiten bij een groter project, bijvoorbeeld samen met Kerk aan de Linge.

Gemeente en voortbestaan

Mede op basis van de jaarverslagen kan worden vastgesteld dat we het helemaal niet slecht doen. Ondanks een teruglopend ledenaantal, een zorgelijke kerkbalans-opbrengst en blijvend werk uitgevoerd door steeds minder mensen zijn we nog steeds een levende gemeente. Die standvastig blijft, mede door de wil en inzet van alle (meewerkende) betrokkenen. En die het, dankzij het ons geschonken legaat, ook nog kan volhouden.

Dat daarover ook onzekerheid of bange vermoedens kunnen ontstaan is begrijpelijk, vooral in een tijd waarin zoveel gemeenten kampen met hun mogelijk voortbestaan.

Alma doet een dringend beroep op ieder van ons in de gemeente om geen onderlinge geruchten te willen verspreiden over bijvoorbeeld het kerkgebouw, de bestemming van financiële bijdragen, het toekomstplan van de predikant of het algehele voortbestaan van onze gemeente. Wie denkt iets te zien of te horen dat (persoonlijke) zorg baart: ga er dan meteen mee naar de kerkenraad (of één van haar leden), zodat die er - zoals het hoort - op kan antwoorden en zonodig verder reageren. Juist als kleine gemeente moeten we elkaar hierin kunnen vertrouwen en ondersteunen. In het belang van onze kerk en gemeente, waar we best trots op zijn!

Dienst-mededelingen

Omdat ook het bezoekersaantal van de middagdiensten van Kerk a/d Linge terugloopt, is afgesproken om meer diensten gezamenlijk te vieren. Dat betekent dat leden van Kerk a/d Linge aan onze diensten deelnemen. Zoals al gebeurt bij de Vespers, speciale diensten en activiteiten in het kader van Vorming en Toerusting. Omgekeerd doen wij mee aan gezamenlijke vieringen en activiteiten in de Grote Kerk.

Komende activiteiten

Op het programma staan:

19 september: gemeente-uitstapje naar Dordrecht (ook in het kader van huidige viering 400 jaar Dordtse Synode), met o.a. bezoek aan de Grote Kerk; naburige zaden- en plantenkramen; 'terrasje-pikken' op de Markt. *Dit uitstapje vervalt wegens te weinig deelnemers. Over een nieuwe bestemming en datum wordt verder gedacht; suggesties hierbij, zoals ook besproken tijdens deze avond, zijn welkom, te mailen naar: Jacqueline Haberlah.*

20 november: start van de cursus 'Leren van Luther', met Dietrich Bonhoeffer als inspiratiebron; dit jaar óók in Culemborg. Als ELG Leerdam proberen we met elkaar aan de vier bijeenkomsten deel te nemen. Meer (praktische) informatie volgt.

29 november: filmavond, samen met leden van KadL, in combinatie met een 'maaltijd in delen' om zo tijd te hebben en nemen voor de indrukwekkende film* 'Werk ohne Autor'.

20 januari: biblioloog, samen met KadL en vooral: op hun éigen verzoek. Dat er terughoudendheid is binnen onze gemeente wat betreft de biblioloog mag geen reden zijn om 'dan maar niet te komen'. Sterker: dominee Detlef vraagt nu met klem om juist wél te komen. Ook als je niets wilt zeggen, want dat hoeft helemaal niet. Maar luisteren naar anderen kan en hoeft wel.

12 maart: filmavond, na de vesper, met de film* 'Das schweigende Klassenzimmer'.

** een inhoudelijke toelichting op beide films volgt binnenkort.*

Wat betreft de gezamenlijke diensten, waaronder ook de kunstvespers en cantatediensten, volgt verdere informatie in de respectievelijke kerkbladen.

Rondvraag

Wim Ambachtsheer bedankt de kerkenraad voor haar werk in 2018, die dit - licht blozend - in wederzijdse dank aanvaardt.

Afsluiting

In beurtzang met Detlef Bohlken zingen we gezamenlijk Lied 257 'Nu het avond is'

Alma bedankt alle aanwezigen en wenst hen een goede thuiskomst.

Jacqueline Haberlah

Dietrich Bonhoeffer als inspiratiebron

in 'Leren van Luther' 2019 - 2020, nu ook in Culemborg

Dietrich Bonhoeffer (1906-1945) was Luthers theoloog en predikant die, vooral door zijn verzet tegen het Nazi-regime, voor velen een grote inspiratiebron werd. Eén vraag houdt Bonhoeffer zijn hele leven bezig: wat is de kerk, wie is de kerk en waarvoor is de kerk?

In navolging

In zijn proefschrift, hij is dan 21 jaar, maakt Bonhoeffer duidelijk dat de kerk niet moet *praten* over Christus en het evangelie, maar zelf *vindplaats* moet zijn van Christus in de wereld. Christus bestaat als gemeente. Dat schept een enorme verplichting. Genade en vergeving kunnen niet zonder *Navolging* (de titel van zijn beroemdste boek). Dat is geen hoogst individuele zaak maar vraagt om sociaal engagement. In Amerika leert Bonhoeffer hoe zwarte geloofsgemeenschappen dat laten zien in hun hulp aan slachtoffers van uitsluiting en racisme. In Nazi-Duitsland werd hij een spraakmakende vertegenwoordiger van de Bekenkende Kirche, die zich verzet tegen de dictatuur en mede-christenen die trouw zweren aan Hitler.

Brieven en gedichten uit de gevangenis

Aanvankelijk propageert Bonhoeffer pacifisme. Hij helpt joden financieel om te vluchten naar Zwitserland. Daarvoor wordt hij in 1943 gearresteerd en veroordeeld. Opgesloten in Gestapo-gevangenis en concentratiekampen schrijft hij indrukwekkende brieven en gedichten. Na de mislukte aanslag op Hitler in 1944 blijkt dat Bonhoeffer, via familie, ook betrokken was bij de groep officieren die die aanslag beraamde. Op 9 april 1945 wordt Bonhoeffer, op persoonlijk bevel van Hitler, geëxecuteerd. Zijn laatste woorden waren: "Dit is het einde, voor mij het begin van het leven." Maarten Luthers inzet op de gebonden vrijheid en gelovige verantwoordelijkheid van elk mens waren voor Dietrich Bonhoeffer redenen om in opstand te komen tegen het nationaalsocialisme in Duitsland. Niet alleen ethisch, de persoonlijke verantwoordelijkheid van elk mens, maar ook bij het denken over theologie en kerk in een toenemend seculiere samenleving.

Daarin durfde hij verder te denken dan anderen en is zo, juist vandaag, vernieuwend en toekomst wijzend: God niet willen 'vangen' in het ons bekende kerkelijke, maar van de (seculiere) samenleving

verwachten dat God juist daar, ook voor ons kerkmensen, vernieuwend te vinden is. “Dat schept de open houding die wij als kerk en gemeenten in de 21^e eeuw nodig hebben”, aldus Andreas Wöhle.

Over de cursus

Bonhoeffer liet zich niet alleen inspireren door het radicale denken van Maarten Luther (1483-1546) maar heeft dat ook voor onze tijd opnieuw doordacht en doorleefd. In de cursus *Leren van Luther* wordt stilgestaan bij zijn belangrijkste teksten over het wezen van een kerkelijke gemeenschap, over de spanning (of niet) tussen christen-zijn en leven in een niet-christelijke samenleving en over de betekenis van 'navolging' in onze tijd. Daarbij komt ook Luthers denken aan de orde én denken we mee met andere theologen die de actualiteit van Luther (en Bonhoeffer) naar voren halen. De cursus bestaat uit vier bijeenkomsten van 19.30 - 21.00 uur, steeds geleid door een team van lutherse theologen en predikanten.

20 november: *Bijeenkomst 1 'Navolging'*

docenten: ds. Klaas Touwen en ds. Margo Jonker

11 december: *Bijeenkomst 2 'Bonhoeffers beeld van Christus en van de kerk'*

docenten: ds. Louisa Vos en ds. Willy Metzger

15 januari: *Bijeenkomst 3 'De verhouding tussen christelijk leven en seculiere cultuur'*

docenten: ds. Susanne Freytag, ds. Pieter Oussoren en dr. T. van Willigenburg

12 februari: *Bijeenkomst 4 'Leven met de Bijbel – Leven als getuige, belijder, martelaar?'*

docent: prof. dr. Markus Matthias

29 februari: feestelijke afsluiting in de Nicolaikerkerk Utrecht met een film over het leven van Dietrich Bonhoeffer.

Met elkaar (lutheranen en KadL-leden) willen we graag deelnemen aan deze cursus, nu ook in Culemborg: in de lutherse kerk aan de Achterstraat.

Kosten: voor de hele serie (inclusief tekstboek): € 20,00 p/p

Vervoer: er rijden diverse auto's met plek voor resp. 3 á 4 personen.

Aanmelden bij: Jacqueline Haberlah, jhaberlah@xs4all.nl, 0345-618652.

Alma Evenhuis (met dank aan dr. Theo van Willigenburg en ds. Andreas Wöhle)

Verjaardagen

Wij feliciteren de volgende gemeenteleden van 75 jaar en ouder:

Mevrouw G.A. de Jong-Foppen	is jarig op 23 september
De heer W.G. Ambachtsheer	is jarig op 28 september
Mevrouw R.M.M. Lemke	is jarig op 7 oktober
Mevrouw M.A.A. Godtschalk-Hoegee	is jarig op 14 oktober
De heer J. den Hartog	is jarig op 14 oktober
Mevrouw J. Boei-Versluis	is jarig op 10 november
Mevrouw N.J. van Haarlem-Verbaan	is jarig op 14 november
De heer H. de Jong	is jarig op 25 november
Mevrouw J.E. Rüger-van der Holst	is jarig op 28 november
De heer J. van Haarlem	is jarig op 3 december

Wij wensen u allen een fijne verjaardag en een gezond nieuw levensjaar toe.

Waar zijn de bloemen?

In de afgelopen periode gingen de bloemen naar:

Juni

9	Gea Voerman
23	Lidy Hansum
30	Erna de Kruijk

Juli

14	Roelia Stek
28	Mevrouw Boekelman/ Truus van der Koppel

Augustus

11	De heer Piet Emck
25	Wim Ambachtsheer

September

1	Willem van Eijk
8	De heer Simon Beijer
15	Margreet Visser

*Mijn leven is een splinter aan de tijd
een oogwenk slechts van een oneindig heden.
Een verre ster, stofje van eeuwigheid,
kind van mijn tijd ben ik, zonder verleden.*

Wonno Bleij

Evangelisch-Luthers Dagboek 2019-2020

Rond Eeuwigheidszondag verschijnt het Evangelisch-Luthers Dagboek 2019-2020. Ook deze editie is weer een dagelijkse leidraad in het komende kerkelijk jaar, van advent naar advent, met bijbellesing inclusief gedicht, lied of gebed.

Ook is hierin te vinden, zoals steeds, de liturgische gegevens van de zon- en feestdagen met de bijbellesingen van het Lutherse én het gemeenschappelijke rooster, het zondagslied en de liturgische kleuren van de zondagen.

Prijs: € 15,00 en te bestellen via Roelia Stek (0345-614254). Zij zal u zeker ook zelf vragen naar uw mogelijke reservering voor het nieuwe Dagboek.

Van de kerkrentmeester

Actie Kerkbalans

Zoals in het vorige Zwaantje al opgemerkt blijft de opbrengst van de actie Kerkbalans achter bij voorgaande jaren. Daarom willen wij hier nog eens extra het belang van de actie Kerkbalans benadrukken. Bij elke vereniging waarvan men lid is wordt contributie geheven; dus waarom zou voor de kerk geen financiële (vrijwillige) bijdrage gevraagd mogen worden? Denk aan al het werk dat wordt gedaan. De kerk is niet alleen een plaats om te ontvangen, het is ook een plek om te geven. Deze plek, waarop we steeds terug kunnen vallen bij hoogte- en dieptepunten in ons leven, wordt ook in stand gehouden door financieel onze verantwoordelijkheid te nemen.

Voor wie nog niet de bijdrage voor de actie Kerkbalans heeft over gemaakt: doet u dit alsnog? Het is echt heel hard nodig. Alvast onze hartelijke dank!

Opbrengst kerkbalans en collecten

Kerkbalans:

Stand t/m 08-09	€ 4065,00
Streefbedrag	€ 6000,00

Collecten:

Diaconie 23-06 t/m 17-07	€ 30,95
Zending 09-06	€ 25,20

Hospice Leerdam 30-06	€ 31,59
VluchtelingenWerk 28-07	€ 23,90
Werelddiaconaat 11-08	€ 20,20
Heifer- project 25-08	€ 16,10
Missionair werk 01-09	€ 10,45
Hospice Leerdam 08-09	€ 23,80
Collecten eigen gemeente 09-06 t/m 01-09	€ 51,45
Stand Onderhoudsfonds t/m 31-08	€ 323,80
Gift Bloemenpotje	€ 20,00
Gift	€ 25,00

Hartelijk dank voor uw bijdragen.

Collectebonnen

De collectebonnen worden in diverse kleuren afgegeven.

De bonnen zijn te verkrijgen in drie waarden: € 1,00, € 2,00 en € 5,00.

U kunt ze bestellen bij de kerkrentmeester, Ina Mostert-Meydam, tel. 0345-619088; e-mail: henkina60@hetnet.nl

Financieel jaarverslag 2018

De jaarstukken 2018 zijn voor het eerst geboekt en opgesteld in de nieuwe programma's Cash Flow Pro en FRIS. Dit is meteen de verklaring voor het feit dat we pas in september de gemeenteavond konden beleggen. De overgang naar beide programma's vergde de nodige tijd. We hopen volgend jaar de jaarstukken over 2019 op een vroeger tijdstip te kunnen presenteren. Omdat nu bij het leveren van de professionele jaarstukken een, door de PKN gevraagde, accountantsverklaring nodig is trokken wij Pieter Geleijns hierbij aan ter ondersteuning. De samenwerking met hem is bijzonder prettig. De kerkbalans-inkomsten in 2018 laten, net als in 2017, een dalende tendens zien. Verhuizing, overlijden of opzeggingen van leden zijn hierin een belangrijke factor. De stand van Kerkbalans 2019 op dit moment (sept. 2019) is € 4.065,00.

Ondanks dat dit ons natuurlijk zorgen baart mogen we dankbaar zijn voor onze financiële situatie. Mede door het legaat de Stigter, een beetje creativiteit (zoals maandelijks een dienst samen met Kerk aan de Linge) en niet te vergeten: onze actieve vrijwilligers, zijn wij in staat de diensten en andere activiteiten onverminderd en nog lang voort te kunnen zetten. Daarbij zijn onze huurders, de Hersteld

Hervormde Kerk en Linge Vocaal, een vaste bron van inkomsten. In 2018 bracht de verhuur, inclusief de losse verhuur (trouwdiensten/concerten), een bedrag op van € 8.265,00.

Hierbij wil ik het gebruik van collectebonnen nog eens aanbevelen. Voor u heeft het alleen maar voordelen: periodiek kunt u de bonnen bestellen en per bank betalen. Bij de bonnen voegen wij een kwitantie. De aldus betaalde bedragen zijn fiscaal aftrekbaar, anders dus dan betalen met contant geld. En als u meerdere goede doelen ondersteunt kan het gebruik van collectebonnen het totaal aftreekbare bedrag gunstig beïnvloeden. De bonnen zijn verkrijgbaar ter waarde van € 1,00, € 2,00 en € 5,00.

Mij werd tijdens de kascommissie-bespreking de vraag voorgelegd hoe we de collectebonnen in de boeken verantwoorden? Misschien vraagt u zich dat ook weleens af? Het bedrag dat u betaalt wordt meteen als collecte-opbrengst geboekt. Als de collecteopbrengsten tijdens-de-dienst worden geboekt, wordt alleen het contant ontvangen geld geboekt.

Begin 2019 is het al eerder geplande onderhoud aan de ramen, het schilderwerk en - niet onbelangrijk - het herstel van de lekkage in de keuken verricht. Hiervoor hadden wij een bedrag van € 13.000,00 gereserveerd. De totale kosten bedroegen € 17.629,00. Het tekort is gefinancierd uit het legaat in afwachting van eventueel te ontvangen subsidies. Inmiddels is een subsidiebedrag toegezegd door de Gravin van Bijlandtstichting ad € 750,00. Een andere subsidieaanvraag is nog in behandeling.

Legaat De Stigter

Het saldo per 31 december 2018 is € 408.427,95. Het boekhoudkundig saldo, na toerekening van de betaalde pastoraat kosten, is € 355.349,00. De ontvangen rente wordt door de lage rentetarieven nadelig beïnvloed. De ontvangen rente in 2018 was € 12.975,00 (in 2017 was dat € 14.906,00).

Tenslotte wil ik graag iedereen die in het afgelopen jaar altijd weer klaar stond voor ons kerkje, hartelijk bedanken. Zonder jullie kunnen we niet!

Ina Mostert

Van de diaconie

Jaarverslag 2018

In 2018 is een begin gemaakt met steun aan een Heifer-project. Heifer is een gerenommeerde internationaal zelfstandige ontwikkelingsorganisatie. Het doel is: bestrijding van honger en armoede wereldwijd. In Afrika is dit probleem het meest nijpend. Daarom kozen wij ervoor de opbrengst van de collectes te besteden aan Heifer Projecten in Afrika. Met die projecten ondersteunt Heifer ondernemende maar kwetsbare Afrikaanse boeren met duurzame landbouwprojecten waarin veehouderij een belangrijke rol speelt. De boeren ontvangen vee als een 'levende lening', die ze aflossen door de nakomelingen van die dieren met de opgedane kennis door te geven aan nieuwe projectdeelnemers. Met de combinatie van vee en praktijkgerichte trainingen kan een boer voldoende voedsel produceren voor zichzelf én voor de markt. De financiële bijdrage van onze gemeente wordt besteed aan een schenking van bijvoorbeeld een kalfje of ander jong vee aan een boeregezin. In overleg met Heifer wordt dan een keus gemaakt voor die besteding. Wat betreft onze gemeente wordt dit project per 1 september 2019 beëindigd. Tot die tijd zijn er nog vijf collectes voor Heifer, waarvan onze diaconie de opbrengst steeds verdubbelt. Het plan is nu om, na 1 september 2019, een tweede Heifer-project te starten.

Voor de Voedselbank zijn in 2018 vijf collectes gehouden, met een opbrengst van € 215,00. Het aanvankelijke idee was dat wij hiervoor, naar de wensen van de Voedselbank, voedselproducten zouden kopen. Dit idee is vervallen want de Voedselbank zal nu met het opgebrachte geld zélf de inkopen doen via voor hun gangbare kanalen. Dit is efficiënter omdat met hetzelfde geld meer ingekocht kan worden, mede via kortingen.

Ook is in 2018 voor het Hospice in Leerdam ingezameld, met als opbrengst € 90,00, wat in dank werd aanvaard.

De overige collecten waren bestemd voor eigen diaconie en bijdragen aan enkele PKN-collecten.

De jaarrekening over het boekjaar 2018 zal, net als die van de kerkrentmeester, worden uitgevoerd volgens de PKN-richtlijn met het nieuwe boekhoudsysteem 'FRIS'.

Henny de Kruijk

Van de secretaris

Jaarverslag 2018

Op 7 januari was de eerste dienst van het jaar met als goede gewoonte: met koffie vooraf wenste men elkaar een voorspoedig jaar.

Januari was verder een rustige maand. Te rustig zelfs zodat het uitje dat gepland stond voor 10 januari naar de Luther tentoonstelling in het Catharijneconvent in Utrecht, wegens gebrek aan belangstelling, geannuleerd werd.

Op 11 februari was er een kunstvesper in de Grote Kerk waarin onze predikant Detlef Bohlken voorging. Een mooie dienst, samen met Kerk aan de Linge.

De Vespers in de stille tijd worden goed bezocht. Ook in 2018 was dat het geval; vanaf 22 februari stonden de deuren van de Lutherse kerk iedere donderdag tot aan Pasen vanaf 19.00 uur open voor ieder die behoefte had aan een moment van rust en bezinning. De voorgangers Detlef Bohlken, Ben Heijting en Johan van den Berg wisselden elkaar af en de liturgie was weer kunstig in elkaar geknutseld en voor alle diensten te hergebruiken (waarvoor dank aan Detlef).

Op 23 mei brachten we een bezoek aan het Liobaklooster in Egmond. Tijdens dit bezoek konden we voor even meedoen aan het benedictijns gemeenschapsleven. Het was een zeer geslaagde dag met een enthousiaste groep mensen. Er werd nog lang daarna over gesproken.

De gemeenteavond op 1 juni begonnen we, volgens goed Luthers gebruik, met een maaltijd. Stiekem ging de kerkenraad er natuurlijk van uit dat hierdoor het aantal bezoekers hoger zou zijn en deze opzet bleek goed geslaagd: maar liefst achttien deelnemers dit keer. Er werd goed meegedacht en gepraat over zaken die van belang zijn voor het voortbestaan van onze gemeente. Tijdens deze avond werd ook de datum van het kersenuitje vastgelegd op 22 juni, waarvoor ook een uitnodiging naar de Lutheranen in Tiel en Culemborg werd gezonden.

Omdat Culemborg in 2018 haar 700-jarig bestaan vierde met een uitgebreid cultureel programma genaamd "Heilige Huisjes" kon de gemeenschappelijke dag van de Rivierenlandse lutheranen hier mooi op aansluiten. Na een dienst in de Lutherse kerk met medewerking van de cantorij o.l.v. Pieter Geleijns en een gezellige

brunch in de tuin was er voor ieder wat wils. Concerten, optredens en declamaties op verschillende locaties in de stad.

In de zomermaanden was er driemaal geen dienst in onze kerk zoals dat al jaren het geval is. Daarbij is nu ook de tweede zondag in mei gekomen. De opkomst op deze zondag (Moederdag) liep al jaren sterk terug waardoor de kerkenraad zich genoodzaakt zag deze dienst te laten vervallen.

De startdienst met Kerk aan de Linge, onder leiding van de predikanten Bohlken en Heijting, was op 16 september; een stralende zondag, een dag van ontmoeting, uitwisseling en goede gesprekken. Ook was er de presentatie van belangrijke activiteiten voor het komende kerkjaar. En actief, dat zijn ze zeker de dames en heren van Kerk aan de Linge. Voor ons als Lutheranen is het toch comfortabel om op deze rijdende wagen te springen zoals onder meer bleek uit de drukbezochte Bachcantatedienst op 17 oktober in de Grote Kerk.

Rond het thema "het onze Vader" werd op 16 november een Tischrede gehouden in onze kerk. Na een maaltijd van huisgemaakte salades, kaas, worst en zelfgebakken brood kwamen - in ontspannen sfeer - serieuze en diepgaande gesprekken op gang. Al met al een zeer geslaagde avond, mede ook door de grote opkomst van - en met dank aan - leden van Kerk aan de Linge. En dan is het jaar alweer bijna voorbij. December nadert, de voorbereidingen voor kerst zijn in volle gang. De adventsmaaltijd op de derde adventszondag, nu op 16 december, is inmiddels traditie. In 2018 was er echter iets bijzonders: 24 december viel op een maandag en er was er geen 'kerstavonddienst'. Voor sommigen een gemis, voor anderen de mogelijkheid om een kerstnachtdienst in een andere kerk te bezoeken.

Helaas blijkt al jaren dat het tijdstip van 17.00 uur op 24 december niet zo handig is. Het bezoekersaantal liep sterk terug en was, ondanks de inzet van het koor LingeVocaal, niet meer omhoog te krijgen. Dan moet je wat doen: weegt de voorbereiding van de dienst nog wel op tegen zo weinig mensen? Iedereen is druk op kerstavond, de laatste boodschappen worden in huis gehaald, er wordt gekookt en gebakken en dan is daar ook nog een kerkdienst. Gelukkig werd de dienst van kerstmorgen op 25 december goed bezocht en was ook de kerstboom, met inmiddels rechte spits en piek, weer van de partij. Hoewel de sneeuw buiten ontbrak, was het feestelijke gevoel er niet minder om.

Bij deze wil ik, namens de kerkenraad, een aantal mensen bedanken voor hun inzet. In de eerste plaats de gastpredikanten en organisten die bij ons ook dit jaar weer voorgingen. Hoewel veel stoelen tijdens de dienst onbezet blijven, hebben zij ons steeds met enthousiasme geleid.

Dan de dames van de schoonmaak en de catering. Iedere zondag is het gebouw schoon en opgeruimd waarvoor, ook namens onze huurders, onze grote dank. Laten we ook de mensen niet vergeten die van onze kerk een gemeente maken: de redactie van het Zwaantje, de kindernevendienst, het pastoraat en ziekenbezoek en de creatieve groep. Jullie brachten mensen bij elkaar en verstevigden de onderlinge band.

Ook een woord van dank voor de haal- en brengservice: diegenen die bereid waren een gemeentelid (of meer) naar de dienst te begeleiden.

Tenslotte de bezoekers van onze diensten. Goed om te weten dat u de kerk nog weet te vinden. Dat we u mogen blijven begroeten en dat u het kerkenwerk ondersteunt.

Ter afsluiting vond ik een gedichtje dat ik u graag wil meegeven:

Samen kerk zijn

*Iedereen vindt het fijn
dat we weer gekomen zijn
even een praatje hier en daar
dan gaan we zingen met elkaar
't raakt me, maakt me warm van binnen
stilte dan - we gaan beginnen
samen bidden, luisteren en zingen
het zijn de zo vertrouwde dingen
na de dienst een hand een groet
ja, dit uurtje deed me goed*

Jacqueline Haberlah

Kerkdiensten van Kerk aan de Linge

29 september	BK	9.30 uur	Mw. Ds. C.S. van Andel	
6 oktober	BK	9.30 uur	Ds. G. van Meijeren	
	GK	17.00 uur	Taizé-viering	
13 oktober	BK	9.30 uur	Ds. B. Heijting	
	GK	17.00 uur	Ds. B. Heijting	Kunstvesper
20 oktober	GK	9.30 uur	Ds. T. Oldenhuis	
27 oktober	BK	9.30 uur	Ds. B. Heijting	
	LK	17.00 uur	Ds. C. Nieuwenhuizen	
3 november	BK	9.30 uur	Ds. B. Metselaar	
10 november	BK	9.30 uur	Ds. B. Heijting	HD
17 november	GK	9.30 uur	Ds. J.T. Wolleswinkel	
24 november	BK	9.30 uur	Ds. B. Heijting	
	GK	17.00 uur	Ds. C. Nieuwenhuizen	
1 december	BK	9.30 uur	Ds. B. Heijting	
	GK	17.00 uur	Mw. Ds. A.G.M. Lodewijk	
8 december	BK	9.30 uur	Mw. Ds. A.C. Halsema	HA
15 december	GK	9.30 uur	Ds. B. Heijting	
22 december	BK	9.30 uur	Mw. T. van Ooijen	
	GK	17.00 uur	Herdertjestocht	

Kunstvesper

Op zondag 13 oktober is er om 17.00 uur weer een Kunstvesper in de Grote Kerk.

Het thema is de bekende bijbelse 'Gelijkenis van De Verloren Zoon', of, misschien beter gezegd, 'De Genadige Vader'. Het thema van de liefde van God voor mensen wordt verder uitgewerkt in woord, beeld en muziek.

De liturgie van de Kunstvespers is die van de traditionele Engelse Evensong, met veel ruimte voor koormuziek en samenzang.

Ds. Ben Heijting houdt een meditatie, de cantorij o.l.v. Janko Fraanje zingt bij het thema passende muziek van o.a. Adrian Batten (16e/17e eeuw), Samuel Wesley (19e eeuw) en Ola Gjeilo (hedendaags componist).

Organist is Arie Woudenberg.

Kerkdiensten

Alle diensten beginnen om 17.00 uur tenzij anders aangegeven

29 september **Ds. W.J. van Beek**

1^e collecte: Werelddiaconaat

6 oktober **Ds. D. Bohlken**

1^e collecte: Diaconie

2^e collecte: Onderhoudsfonds

Viering Heilig Avondmaal

13 oktober **Ds. B. Heijting**

Kustvesper in Grote Kerk

17.00 uur

20 oktober **Ds. A. Wijting**

1^e collecte: Werelddiaconaat

27 oktober **Ds. C. Nieuwenhuizen**

Dienst met Kerk aan de Linge

1^e collecte: Voedselbank Leerdam

3 november **Ds. D. Bohlken**

1^e collecte: Diaconie

2^e collecte: Onderhoudsfonds

Viering Heilig Avondmaal

10 november **Ds. B. Heijting**

1^e collecte: Zending

17 november **Mw. Ds. C. van Opstal**

1^e collecte: Pastoraat (landelijk)

24 november **Ds. D. Bohlken**

Eeuwigheidszondag

1^e collecte: Hospice Leerdam

Koffiedrinken na de dienst

1 december	Ds. D. Bohlken	1 ^e Advent
<u>1^e collecte:</u> VluchtelingenWerk Nederland		
8 december	Ds. K. Touwen	2 ^e Advent
<u>1^e collecte:</u> Diaconie		
<u>2^e collecte:</u> Onderhoudsfonds		
15 december	Ds. D. Bohlken	3 ^e Advent
<u>1^e collecte:</u> Voedselbank Leerdam		
Viering Heilig Avondmaal		
Adventsmaaltijd		
22 december	Ds. C. Nieuwenhuizen	4 ^e Advent
<u>1^e collecte:</u> Bloemengroet gemeente		

Haal - en brengservice

Wilt u thuis worden opgehaald en/of teruggebracht worden?
 Laat dit dan even weten aan Ina Mostert, tel.: 0345-619088.
 Uiterlijk op zondag voor 11.00 uur.

Belangrijke data

2 oktober	10.00 uur	Creatiefgroep
6 november	10.00 uur	Creatiefgroep
20 november	19.30 uur	Leren met Luther in Culemborg
25 november		Inleveren kopij Zwaantje
29 november	17.30 uur	Maaltijd en Filmavond

Ledenbestand

Ingekomen: mevrouw R.J. Huisman, Vianen.

Vertrokken: mevrouw E. Montezinos naar Werkendam.

Bedankt: mevrouw C.H.J. Hol-Planken, Leerdam.

Kerkgebouw	Nieuwstraat 106, 4141 CD Leerdam Geen postadres. Post sturen naar secretaris.	06 442 699 46
Predikant	Ds. D. Bohlken Hogeweidseweg 51/53, 4001 GK Tiel fax: 0344-634937; e-mail: dbohlken@dds.nl	0344 - 634655
KERKENRAAD:		
Voorzitter	Mw. A. Evenhuis Lingedijk 207, 4163 LK Oosterwijk e-mail: evenhuisalma18@gmail.com	0345 - 630442
Secretaris/ Secretariaat	Mw. J.F. Haberlah – den Rooijen Wederiklaan 22, 4143 CV Leerdam e-mail: jhaberlah@xs4all.nl	0345 - 618652
Kerkrentmeester	Mw. K.M. Mostert- Meydam Iepstraat 60, 4142 CZ Leerdam e-mail: henkina60@hetnet.nl	0345 - 619088
Diaken	Dhr. H. de Kruijk Brunellaan 15, 4143 EH Leerdam e-mail: henny.dekruijk@gmail.com	0345 - 616542
Contactpersoon Pastoraatgroep	Mw. J.J.P. van Dijk Lisdoddelaan 16, 4143 VG Leerdam e-mail: jipvandijk@hotmail.com	0345 - 616607
Financiën kerk	NL 96 RABO 0373701012 ; NL77 INGB 0000290798; NL98 ABNA 0559235321 t.n.v.: Ev.-Luth.Gemeente Leerdam	
Financiën Diaconie	NL73 RABO 0152752110 t.n.v.: Diaconie Ev.-Luth. Gemeente Leerdam	
Leden administratie	Mw. J.J.P. van Dijk Lisdoddelaan 16, 4143 VG Leerdam e-mail: jipvandijk@hotmail.com	0345 - 616607
Redactie Zwaantje	Mw. A. Evenhuis (zie boven) Mw. J.J.P. van Dijk (zie boven) Dhr. W.G. Ambachtsheer e-mail: wgambachtsheer@chello.nl	0345 - 616297
Abonnement Zwaantje Opgave bij:	€ 5,00 per jaar; € 8,50 per jaar voor postabonnementen Het Zwaantje verschijnt 4 x per jaar Mw. J.J.P. van Dijk (zie boven)	
Website kerk:	http://leerdam.protestantsekerk.net/	